

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

14 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion, Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Buștiuc Ion xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 05.07.2017 – 09.07.2019;

Instanța de apel: 01.08.2019 – 19.11.2021;

Instanța de recurs: 05.04.2022 – 14.11.2022.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Orhei (sediul Rezina) din 09 iulie 2019, Buștiuc Ion a fost achitat de învinuirea înaintată în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit rechizitoriului Buștiuc Ion se învinuiește în aceea că la 25 martie 2017, deținând funcția de administrator al SRL „Agro Bio Management”, cu sediul în s. Zolotievca, r-nul Anenii Noi, urmărind scopul primirii în posesiune, folosinței temporare, cu titlu gratuit, asupra bunurilor agricole, altele decât terenurile, anume asupra spațiilor de depozitare pentru păstrarea producției agricole, cu suprafața totală de 2924,77 m², cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, ce sunt amplasate pe terenuri, proprietate publică, a administrației publice locale – Primăria com. Solonceni, r-nul Rezina și care sunt cotă-parte valorică a locuitorilor com. Solonceni, r-nul Rezina, contrar prevederilor art. 911 din Codul civil, art. 1, 3, 5 alin. (2), (3) și cap. VII din Legea cu privire la arenda în agricultură nr. 198-XV din 15 mai 2003, Hotărârii Guvernului nr. 72 din 30 ianuarie 2004 privind implimentarea Legii cu privire la arenda în agricultură, a întocmit, semnat contractul de comodat nr. 01/17 din 25 martie 2017, pe care l-a prezentat spre semnare cetățenilor

Zaiat Serafim, Moroi Ion, Zaiat Andrei, David Valentina, Nicolai Gheorghe, Dicușor Mihail, Roșcovan Nina, Roșcovan Boris, Chirtoca Valentina, Donica Raisa, locuitori ai com. Solonceni, r-nul Rezina, care mai sunt și angajați ai SRL „Agro Bio Management”, precum că ei în calitate de proprietari (comodanți), transmit în posesiune, folosință temporară, cu titlu gratuit, SRL „Agro Bio Management”, în calitate de comodat, bunurile agricole, altele decât terenurile, cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, deși, în realitate, cetățenii menționați mai sus nu dețin calitatea de proprietar al bunurilor în cauză, nefiindu-le eliberate certificate de proprietate privată ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, potrivit anexelor la procesul-verbal al comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderilor agricole, conform modelului aprobat de Ministerul Economiei și Comerțului, prin ce SRL „Agro Bio Management”, în mod ilegal a obținut dreptul de posesiune, folosință temporară, cu titlu gratuit, asupra bunurilor agricole altele decât terenurile, fiind eliberată de plata plății de arendă pentru bunurile agricole, altele decât terenurile, contrar cerințelor legii, prejudiciindu-se ceilalți coproprietari.

În continuare, SRL „Agro Bio Management”, folosindu-se de contractul de comodat nr. 01/17 din 25 martie 2017, care nu corespunde realității, fiind fals, l-a prezentat SA „Furnizare Energiei Electrice Nord” Bălți, fiind obținut și dreptul la furnizarea energiei electrice către SRL „Agro Bio Management” prin ce s-au produs alte consecințe juridice, beneficii ale agentului economic.

Acțiunile lui Buștiuc Ion au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, *adică, confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.*

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Buștiuc Ion să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, și potrivit art. 53, 60 Cod penal, să fie liberat de răspundere penală din motiv că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

În motivarea apelului, partea acuzării a invocat că vinovăția inculpatului Buștiuc Ion în săvârșirea infracțiunii incriminate, a fost probată prin probele administrate legal în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată, și anume prin: declarațiile martorului David Alexei; declarațiile martorului Nicolai Alexandru; declarațiile martorului Nicolai Gheorghe; declarațiile martorului Zaiat Andrei; declarațiile martorului Roșcovan Nina; declarațiile martorului Moroi Ivan; declarațiile martorului David Valentina; declarațiile martorului Zaiat Serafim; declarațiile martorului Pecerschi Margareta; declarațiile martorului Cologhin Iurii.

În acest context, acuzarea a susținut că prin confecționare în sensul incriminat inculpatului Buștiuc Ion, se înțelege crearea sau denaturarea conținutului documentelor oficiale, manifestat prin includerea unui număr de

10 persoane în contractul de comodat, ca fiind proprietari deplini ai bunurilor imobile indicate în învinuire, însă în realitate acestea aparținând la un număr mult mai mare de proprietari, aproximativ 300 persoane.

Astfel, neavând suport juridic asupra dreptului de proprietate în privința imobilelor cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, precum că aparțin celor 10 persoane indicate în contractul de comodat, Buștiuc Ion, l-a confecționat și semnat, astfel intrând ilegal în posesia și folosința acestora cu titlu gratuit. Despre faptul că persoanele indicate în contractul de comodat, Zaiăț Serafim, Moroi Ion, Zaiăț Andrei, David Valentina, Nicolai Gheorghe, Dicușor Mihail, Roșcovan Nina, Roșcovan Boris, Chirtoca Valentina, Donica Raisa, că nu sunt proprietari ai imobilelor menționate, se constată și prin faptul că aceștia nu au un act juridic care să confirme dreptul de proprietate, iar în realitate cota-parte din imobilele ce le aparțin acestora, este una foarte mică.

De asemenea, partea acuzării a menționat că intenția inculpatului Buștiuc Ion de a confecționa contractul de comodat fals rezultă din faptul că acesta folosindu-se de depozite, a avut necesitatea să le conecteze la energie electrică. Unica soluție legală de conectare la furnizorul de energie electrică la operatorul FEE Nord, era ca să prezinte un act ce ar confirma proprietatea asupra acestor depozite, fapt confirmat prin declarațiile martorilor Pecerschi Margareta, Cologhin Iurie, parțial și prin declarațiile celorlalți martori audiați în ședința de judecată, din care motiv acesta a și confecționat contractul de comodat, cu scopul de a-i fi acordat dreptul la conectarea cu energie electrică, contractul fiind semnat de 10 coproprietari, ce nu erau împuterniciți să reprezinte voința celor aproximativ 300 de coproprietari, or, în acest sens nefiind o decizie a adunării generale a cotașilor, fapt confirmat prin declarațiile martorilor David Alexei, Nicolai Gheorghe, Zaiăț Andrei, Roșcovan Nina, Moroi Ivan, David Valentina și Zaiăț Serafim.

Totodată, a mai precizat că falsul contractului de comodat nr. 01/17 din 25 martie 2017, se demonstrează și prin faptul că la întocmirea acestuia, inculpatul Buștiuc Ion a încălcat prevederile art. 911 Cod civil, art. 1, 3, 5 alin. (2), (3) și cap. VII din Legea cu privire la arenda în agricultură nr. 198-XV din 15 mai 2003, Hotărârea Guvernului nr. 72 din 30 ianuarie 2004 privind implementarea Legii cu privire la arenda în agricultură.

În fapt, intenția lui Buștiuc Ion la confecționarea contractului fals, era de a beneficia în baza acestuia, de dreptul de a fi conectat la lumina electrică în scop personal de a îmbunătăți activitatea întreprinderii conduse de către acesta – SRL „Agro Bio Management”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2021, a fost respins ca fiind nefondat apelul și menținută sentința primei instanțe.

4.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a conchis că Buștiuc Ion urmează a fi achitat de învinuirea înaintată în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Astfel, instanța de apel a menționat că nici una din probele administrate la urmărirea penală și cercetate în ședința de judecată, nu confirmă existența în acțiunile inculpatului a elementelor incriminate acestuia.

Prin urmare, apreciind declarațiile inculpatului prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității, instanța de apel le-a apreciat ca fiind veridice și care demonstrează că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, iar partea acuzării nu a prezentat careva probe care să combată poziția inculpatului.

În acest context, instanța de apel a precizat că la baza învinuirii, partea acuzării a reținut următoarele probe, și anume: declarațiile martorilor Pecerschi Margareta, Cologhin Iurie, Nicolai Alexandru, Zaița Serafim, David Valentina, David Alexei, Moroi Ivan, Nicolai Gheorghe, precum și procesul-verbal de ridicare din 01 iunie 2017, astfel concluzionând că aceste probe, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedura penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, sunt veridice și utile, însă acestea nu combat declarațiile inculpatului și nu indică asupra faptului că acțiunile lui Buștiuc Ion întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

În opinia instanței de apel, prima instanță a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și întemeiat a dispus achitarea inculpatului, or, atât în cadrul ședinței primei instanțe, precum și în ședința instanței de apel s-a stabilit faptul că acuzarea nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile, care să coroboreze între ele și să demonstreze că fapta inculpatului Buștiuc Ion întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele părții acuzării cu privire la faptul că probele prezentate demonstrează vina inculpatului, or, aceste argumente nu corespund materialelor cauzei.

Reținând prevederile art. 51, 52, 113 Cod penal, instanța de apel a reiterat faptul că partea acuzării nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar demonstra că fapta inculpatului întrunește elementele infracțiunii.

De asemenea, instanța de apel a menționând despre obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, obiectul material sau imaterial, a conchis că în speță, acuzațiile procurorului în privința Buștiuc Ion prevăd fapte de confecționare, deținere, folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

În acest context, instanța de apel a precizat că produsul infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, îl reprezintă documentele oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații. În această situație, obiectul material al infracțiunii îl constituie materia primă, materialele sau alte entități preexistente din care se confecționează respectivele falsuri.

Noțiunea de „document oficial”, „document care acordă drepturi sau eliberează de obligații”, poate fi definită ca document care este supus unei proceduri publice de autentificare. Caracteristicile principale ale documentului

pretins oficial, cu referire la cazul de raport este aceea că funcția acestui document este de a informa și a proba iar acesta este întocmit de subiecți competenți.

În lipsa caracterului oficial, documentul fals nu poate constitui obiectul material sau produsul infracțiunii prevăzute la art. 361 Cod penal. Astfel, în vederea stabilirii înțelesului de document oficial, noțiunea „document oficial” se referă nu doar la documentele eliberate de autoritățile publice, ci și la documentele prezentate autorităților publice.

Cu referire la latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, instanța de apel a indicat că aceasta constă în fapta prejudiciabilă care se concretizează în acțiunea de confecționare, deținere, vânzare sau folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Sub noțiunea „falsificare a documentelor”, trebuie de înțeles acțiunea de confecționare a documentelor false sau de modificarea conținutului unor documente autentice.

La fel, instanța de apel a mai indicat că infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal, este o infracțiune formală. Aceasta se consideră consumată din momentul fie al confecționării, deținerii, vânzării sau folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, fie al confecționării sau vânzării imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții sau organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 361 Cod penal, se caracterizează prin intenție directă, iar subiectul infracțiunii este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani.

Așadar, instanța de apel a precizat că în speță, procurorul nu a demonstrat că acest contract de comodat nr. 01/17 din 25 martie 2017, invocat ca fiind unul fals, conține date false, neveridice și nu a prezentat probe care să ateste acest contract ar fi fost semnat nu de către persoanele ale căror date personale sunt menționate în cuprinsul acestuia.

Or, toate persoanele, care de fapt sunt martorii acușării, dar și inculpatul, confirmă încheierea unui astfel de contract și că scopul acestuia a fost acela de a beneficia de energie electrică la imobilele unde firma condusă de inculpat, depozitează producția agricolă de pe terenurile ce le aparțin cu titlu de cotă de teren echivalentă, însă în alte scopuri.

Faptul că nu toate persoanele care dețin cotă valorică în imobilele care fac obiectul contractului, au semnat acest contract, nu poate fi interpretat ca fiind un fals, inclusiv în raport cu ceilalți deținători, care au semnat contractual.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că acest contract nici nu a produs efecte juridice sau de altă natură în raport cu semnatarii sau cu persoanele care, după cum invocă procurorul, ar fi trebuit dar nu au semnat contractual, nefiind recepționat de către „FEE Nord” SA în vederea racordării imobilelor la energie.

În speță, contractul în esența sa și scopul pentru care se încheie, nu poate să producă efecte juridice decât între părțile semnatare și nicidecum pentru

SA „FEE Nord”, or, după cum s-a constatat inculpatul avea nevoie de un astfel de contract pentru a fi demonstrată existența unor persoane care de comun acord doresc să beneficieze de curent electric la aria unde se află depozitele în care ei, prin intermediul firmei pe care au mandatat-o, își păstrează roada și nicidecum sub un alt aspect.

Astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind irelevantă partea din învinuire formulată de către procuror, și anume *„în scopul primirii în posesie, folosință temporară, cu titlu gratuit a unor bunuri altele decât terenurile”*, de către inculpatul Buștiuc Ion, or, din partea deținătorilor de cotă de teren echivalentă și de cotă valorică, nu s-au invocat asemenea pretenții față de inculpat, însă dimpotrivă aceștia nu au fost contra conectării la energie electrică depozitele.

La fel, instanța de apel a apreciat ca fiind irelevantă partea din actul de învinuire precum că *„cetățenii semnatori nu dețin calitatea de proprietari ai bunurilor în cauză”*, or, nu s-a demonstrat că o atare calitate din partea persoanelor semnatare ca și comandanți ar fi fost necesară pentru transmiterea acestor bunuri în comodat.

Contractual de comodat prevede comodatul cotelor valorice ale acestor persoane care, la rândul lor au confirmat în calitate de martori că ei sunt deținătorii de cotă valorică.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Nicolai Alexandru care a comunicat că el, la acel moment fiind în calitate de primar interimar, a solicitat de la factorii abilitați din Primăria Solonceni, informație despre faptul dacă persoanele semnatare dețin sau nu cotă valorică, și chiar a subscriș pe textul contractului de comodat confirmarea acestui fapt și a aplicat ștampila primarului com. Solonceni (f.d.38).

De asemenea, faptul că contractul nu este fals în raport cu SA „FEE Nord”, se probează prin aceea că întreprinderea nominalizată urma să decidă prin prisma actelor normative, a regulamentelor în baza cărora își desfășoară activitatea, dacă un asemenea contract întrunește condițiile pentru a putea fi considerat drept bază de rând cu celelalte acte ce urmau a fi prezentate de către solicitantul de energie.

Mai mult, instanța de apel a precizat că procurorul nu a prezentat probe referitor la deținătorul imobilelor date în comodat, amplasate pe terenurile cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, proprietate publică a administrației publice locale și cine ar fi eventual persoanele afectate în drepturi, prin transmiterea acestor imobile în comodat.

Totodată, instanța de apel a reținut că nu au fost probate, care sunt consecințele juridice sub aspectul urmărilor prejudiciabile a infracțiunii incriminate inculpatului, atât în raport cu persoanele în defavoarea cărora s-ar fi săvârșit pretinsul fals dacă acestea există, precum și acele beneficii, enunțate în actul de învinuire, în raport cu inculpatul. Or, inculpatul și martorii au confirmat că ultimii sunt acei care au nevoie de depozit și de lumină la depozite, relevant fiind faptul că dreptul la furnizarea energiei electrice către SRL „Agro Bio Management”, nu a fost realizat.

Subsidiar, instanța de apel a mai precizat că la materialele cauzei sunt anexate acorduri semnate în perioada martie – aprilie 2017, de către un număr mare de deținători de cotă valorică din com. Solonceni, alții decât semnatarii contractului de comodat – obiect al pretinsei infracțiuni, prin care aceștia își exprimă acordul privind transmiterea în folosință și gestiune cota lor valorică către compania SRL „Agro Bio Management”, cu referire la care inculpatul menționează că au fost semnate tot în perioada perfectării contractului de comodat.

În acest context, instanța de apel a conchis, că în speță, nu se constată prezența obiectului falsului, a laturii obiective precum nici a celei subiective ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

5. Procurorul în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează că instanța de apel nu a cercetat și apreciat probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării, la justa lor valoare, astfel ca toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, or, soluția instanței de apel nu este clară, în contextul în care criticile instanței referitor la probele administrate în sprijinul învinuirii incriminate inculpatului, sunt expuse deficitar și selectiv preluate din soluția adoptată de către prima instanță.

Astfel, susține că instanțele de fond, dispunând achitarea lui Buștiuc Ion, s-au bazat doar pe declarațiile inculpatului, fără a fi luate în considerație toate probele acuzării, pe care instanța de apel le-a apreciat eronat, fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe care ar combate învinuirea incriminată inculpatului, astfel fiind încălcate prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

În opinia părții acuzării, fapta incriminată inculpatului Buștiuc Ion a fost dovedită pe deplin în cadrul cercetării judecătorești.

Prin urmare, partea acuzării indică că prin confecționare în sensul incriminat inculpatului Buștiuc Ion, se înțelege crearea sau denaturarea conținutului documentelor oficiale și anume prin includerea unui număr de 10 persoane în contractul de comodat, ca fiind proprietari deplini ai bunurilor imobile indicate în învinuire, însă de fapt acestea aparținând unui număr mai mare de proprietari, aproximativ 300 persoane.

Sub acest aspect, precizează partea acuzării că neavând suport juridic privind dreptul de proprietate asupra imobilelor cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, precum că aparțin celor 10 persoane indicate în contractul de comodat, Buștiuc Ion l-a confecționat și semnat, astfel intrând ilegal în posesia și folosința acestora cu titlu gratuit. Despre faptul că persoanele presupuse a fi proprietari, indicate în contractul de comodat, Zaița Serafim, Moroș Ion, Zaița Andrei, David Valentina, Nicolai Gheorghe, Dicușor Mihail, Roșcovan Nina, Roșcovan Boris, Chirtoca Valentina, Donica Raisa, nu sunt proprietari ai imobilelor menționate,

rezultă și din faptul că lipsește un act juridic care confirmă că anume aceste persoane dețin dreptul de proprietate, în realitate cota parte din imobile ce le aparțin acestora fiind una mică.

De asemenea, menționează că intenția inculpatului Buștiuc Ion de a confecționa contractul de comodat fals, rezultă din faptul că acesta folosindu-se de depozite, a avut necesitatea să le conecteze la energie electrică. Unica soluție legală de conectare la furnizorul de energie electrică la operatorul SA „FEE Nord”, era ca să prezinte un act ce ar confirma proprietatea pe aceste depozite, fapt confirmat prin declarațiile martorilor Pecerschi Margareta, Cologhin Iurie, parțial și prin declarațiile celorlalți martori audiați în ședință.

Așadar, acesta a confecționat contractul de comodat, cu scopul de a-i fi acordat dreptul de conectare la energie electrică, contract semnat de 10 coproprietari, ce nu erau împuterniciți să reprezinte voința a celor aproximativ 300 de coproprietari, în acest sens nefiind o decizie a adunării generale a cotașilor, fapt confirmat prin declarațiile martorilor David Alexei, Nicolai Gheorghe, Zaiat Andrei, Roșcovan Nina, Moroi Ivan, David Valentina, Zaiat Serafim.

Mai mult, invocă că falsul contractului de comodat nr. 01/17 din 25 martie 2017, se demonstrează și prin faptul că inculpatul Buștiuc Ion a încălcat prevederile art. 911 Cod civil, art. 1, 3, 5 alin. (2), (3) și cap. VII din Legea cu privire la arenda în agricultură nr. 198-XV din 15 mai 2003, Hotărârea Guvernului nr. 72 din 30 ianuarie 2004, privind implementare Legii cu privire la arenda în agricultură, astfel că intenția inculpatului la confecționarea contractului fals, era de a beneficia în baza acestuia de dreptul de a fi conectat la lumina electrică în scop personal de a îmbunătăți activitatea întreprinderii conduse de către acesta SRL „Agro Bio Management”.

În concluzie, precizează partea acuzării că circumstanțele stabilite în urma administrării probelor în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, este dovedită prin cumulul de probe administrat.

6. Avocatul Tănase Constantin în numele inculpatului, a prezentat referință asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, recurentul critică

decizia instanței de apel din punct de vedere al prezenței temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal lărgit atestă faptul că recurentul critică decizia instanței de apel din considerentul motivării deficitare și contradictorii a soluției pronunțate.

Având în vedere argumentele aduse în recurs, Colegiul penal lărgit reține că potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din materialele cauzei, se constată că potrivit sentinței, Buștiuc Ion a fost achitat de învinuirea înaintată în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin decizia instanței de apel, a fost respins ca nefondat apelul acuzării și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

Analizând decizia contestată în raport cu argumentele invocate de către recurent, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Așadar, cu referire la sentința primei instanțe, Colegiul penal lărgit menționează că potrivit prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 1) și 2) Cod de

procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă:

1) indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată;

2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

Instanța de recurs constată, că în speță instanța de apel nu a ținut cont de prevederile legale expuse supra și practica judiciară constantă cu privire la forma și specificul întocmirii hotărârilor judecătorești.

Pornind de la prevederile art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, se va reține că sentința de achitare se adoptă dacă:

1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii;

2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat;

3) *fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;*

4) fapta nu este prevăzută de legea penală;

5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

În acest sens, Colegiul penal lărgit relevă că deși prima instanță a reținut temeiul pentru achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală – *fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*, în motivarea sentinței pronunțate aceasta s-a expus într-un mod contradictoriu referitor la acest temei de achitare, reținând că probele acuzării nu demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, instanța de recurs constată că în sentință, deși prima instanță descrie elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, și face referire la temeiul prevăzut de pct. 3) alin. (1) al art. 390 Cod penal, totuși conchide asupra faptului că „..... *procurorul nu a prezentat nici o probă care să demonstreze că imobilele date în comodat, amplasate pe terenurile cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, proprietate publică a administrației publice locale, aparțin cuiva, și cine ar fi persoanele afectate în drepturi, prin transmiterea acestor imobile în comodat*”; „..... *procurorul nu a probat nici care sunt consecințele juridice sub aspect de urmări prejudiciabile a infracțiunii incriminate inculpatului, atât în raport cu persoanele în defavoarea cărora s-ar fi comis pretinsul fals, dacă acestea există, precum și beneficiile indicate în actul de învinuire*”, concluzii care sunt contradictorii în raport cu prevederile legale pertinente cazului.

Mai mult, din conținutul sentinței primei instanțe, nu rezultă care elemente ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, nu s-au constatat în acțiunile incriminate inculpatului Buștiuc Ion.

De altfel, instanța de recurs reține că prima instanță a desfășurat o motivare contradictorie în ceea ce privește circumstanțele stabilite în partea

descriptivă a sentinței, în raport cu soluția de achitare a inculpatului Buștiuc Ion, de învinuirea înaintată.

În acest context, Colegiul penal lărgit notează, că modalitatea de motivare a soluției primei instanțe, este neclară, pe când potrivit prevederilor legislației procesuale și practicii judiciare, hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit atestă că judecând apelul depus de partea acuzării, instanța de apel a comis aceleași erori în motivarea soluției de menținere a sentinței primei instanțe prin care Buștiuc Ion a fost achitat de învinuirea înaintată.

Un alt aspect esențial și obligatoriu care instanța de apel l-a neglijat la judecarea apelului procurorului, este respectarea prevederilor art. 414 alin. (1) și (6) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În acest sens, Colegiul penal lărgit stabilește că în fundamentarea soluției cu privire la respingerea apelului procurorului, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei nu a desfășurat analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții, inclusiv prin aprecierea în parte a fiecărei probe așa cum stipulează prevederile art. 101 Cod de procedură penală, însă aceasta a concluzionat sumar și divergent că „..... analizând probele prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității, instanța le apreciază ca fiind veridice și utile, însă acestea nu combat declarațiile inculpatului și nu indică asupra faptului că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii”

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de

procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Buștiuc Ion xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **27 decembrie 2022.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

Boico Victor